

KOMPROMISSEISTA

Kompromissiksi sanotaan politiikassa myönnytystä joidenkin vaatimusten kohdalla, osittaista luopumista vaatimuksistaan toisen puolueen kanssa tehdyn sopimuksen vuoksi.

Poroporvareiden keskuuteen on levinnyt bolsheveikeista se käsitys, jota bolshevikkeja parhaava lehdistö ylläpitää, että bolshevikit eivät ole suostuvaisia minkäänlaisiin kompromisseihin, ei kenenkään kanssa eikä milloinkaan.

Tuollainen käsitys on meille, vallankumouksellisen proletariaatin puolueelle mieluinen, sillä se todistaa, että vihollistenkin on pakko tunnustaa meidän uskollisuutemme sosialismin ja vallankumouksen tärkeimmille periaatteille. Kaikesta huolimatta on kuitenkin sanottava totuus: edellä esitetty käsitys ei vastaa todellisuutta. Engels oli oikeassa, kun hän arvostellessaan blanquillais-kommunistien (v. 1873) manifestia teki pilaa heidän lausunnostaan: „ei mitään kompromisseja!”⁸³. Tämä on korulause, hän sanoi, sillä taisteleva puolue joutuu useasti tekemään kompromisseja olosuhteiden pakosta, ja on järjetöntä kieltäytyä kerta kaikkiaan ja ikiajoiksi „ottamasta vastaan velan maksua osina”⁸⁴. Tosivallankumouksellisen puolueen tehtävänä ei ole julistaa kaikkinaisista kompromisseista kieltäytymistä mahdottomaksi, vaan on osattava *kaikissa kompromisseissa*, mikäli ne ovat kiertämättömiä, pysyä uskollisena periaatteilleen, luokalleen, vallankumoukselliselle tehtävälleen, omalle asialleen, s.o. vallankumouksen valmistelulle sekä kansanjoukkojen kasvattamiselle voittoisaa vallankumousta varten.

Esimerkki. Suostuminen III ja IV Duumaan osallistumiseen oli kompromissi, se oli väliaikaista luopumista

vallankumouksellisista vaatimuksista. Mutta se oli ehdottoman pakon sanelema kompromissi, koska voimasuhteet olivat sellaiset, että vallankumouksellinen joukkotaistelu kävi meille joksikin aikaa mahdottomaksi, mutta sen pitkällistä valmistelua varten *täytyi* osata työskennellä myös tuollaisen „läävän” *sisältä* käsin. Historia on todistanut, että tällainen kysymyksen asettelu, jonka bolshevikit tekivät puolueena, osoittautui täysin oikeaksi.

Nyt on vuorossa kysymys kompromissista, joka ei ole pakon sanelema, vaan vapaaehtoinen.

Meidän puolueemme, kuten mikä tahansa muukin poliittinen puolue, pyrkii poliittiseen herruuteen *itseään varten*. Meidän päämäärämme on vallankumouksellisen proletariaatin diktatuuri. Vallankumouksen alkamisesta kulunut puolivuotiskausi on tavattoman kirkkaasti, voimakkaasti ja vakuuttavasti todistanut tällaisen vaatimuksen oikeaksi ja kiertämättömäksi nimenomaan *tämän* vallankumouksen etuja silmällä pitäen, sillä muuten kansa ei voi saada demokraattista rauhaa, ei maata talonpojille eikä täydellistä vapautta (täysin demokraattista tasavaltaa). Tapahnumain kulku vallankumouksemme alusta kuluneen puolen vuoden aikana, luokkien ja puolueiden taistelu, huhtikuun 20—21, kesäkuun 9—10 ja 18—19, heinäkuun 3—5 ja elokuun 27—31 päivän kriisien kehitys ovat sekä osoittaneet että todistaneet sen.

Nyt on Venäjän vallankumouksessa alkanut niin jyrkkä ja niin omalaatuinen käänne, että puolueena me voimme ehdottaa vapaaehtoista kompromissia — ei tosin porvaristolle, suoranaiselle ja pahimmalle luokkaviiholliselle, vaan lähimmille vastustajillemme, „johtoasemassa oleville” pikkuporvarillis-demokraattisille puolueille, eserrille ja menshevikeille.

Me voimme tarjota kompromissia näille puolueille vain poikkeustapauksena, vain seurauksena erikoisesta tilanteesta, joka tulee todennäköisesti jatkumaan ainoastaan hyvin lyhyen ajan, ja minun mielestäni meidän on tehtävä se.

Kompromissia meidän taholtamme on paluamme ennen heinäkuuta voimassa olleeseen vaatimukseen: kaikki valta Neuvostoille, Neuvostoille vastuuvollinen eserristä ja menshevikeistä kokoonpantu hallitus.

Sellainen hallitus voisi nyt ja vain nyt, ehkäpä *vain muutaman päivän* tai viikon parin kuluessa, syntyä ja lujittua täysin rauhanomaisesti. Hyvin todennäköisesti se voisi turvata koko Venäjän vallankumouksen rauhanomaisen *eteenpäinmenon* ja luoda poikkeuksellisen hyvät mahdollisuudet, että yleismaailmallinen liike rauhaa ja sosialismin voittoa kohti voisi edistyä pitkin askelin.

Vain tämän kehityksen, vallankumouksen rauhanomaisen kehityksen nimessä, *äärettömän* arvokkaan ja historiassa *tavattoman* harvinaisen mahdollisuuden, vain tämän poikkeuksellisen harvinaisen mahdollisuuden nimessä bolshevikit, yleismaailmallisen vallankumouksen kannattajat, vallankumouksellisten metodien kannattajat, voivat ja heidän täytyy mielestäni ryhtyä tällaiseen kompromissiin.

Kompromissi olisi siinä, että bolshevikit pyrkimättä osallistumaan hallitukseen (osallistuminen on internationalistille mahdotonta ilman proletariaatin ja talonpoikaisköyhälistön diktatuurin ehtojen toteuttamista käytännössä) eivät esittäisi heti vaatimusta vallan siirtämisestä proletariaatille ja talonpoikaisköyhälistölle, luopuisivat vallankumouksellisista taistelumenetelmistä tämän vaatimuksen tukemisessa. Itsestään selvänä ehtona, joka ei ole mikään uusi eserrille ja menshevikille, olisi täydellinen vapaus agitaa-tion harjoittamisessa ja Perustavan kokouksen koollekutsumisessa ilman uusia lykkäyksiä tai jopa lyhyemmässäkin ajassa.

Menshevikit ja eserrät hallitusliittoutumana suostuisivat (olettaen, että kompromissi on toteutettu) muodostamaan hallituksen, joka olisi täydellisesti ja yksinomaisesti vastuuvollinen Neuvostoille, samalla kun Neuvostojen käsiin luovutetaan kaikki valta myös paikkakunnilla. Tämä olisi „uusi” ehto. Mitään muita ehtoja bolshevikit eivät luullakseni asettaisi luottaen siihen, että todella täydellinen agitatiovapaus ja uuden demokratismin viipymätön toteuttaminen Neuvostojen muodostamisessa (niiden uusintavaalit) ja niiden toiminnassa takaisivat itsestään vallankumouksen rauhanomaisen eteenpäinmenon, Neuvostojen sisällä tapahtuvan puoluetistelun *rauhanomaisen laantumisen*.

Ehkäpä tämä on *jo* mahdotonta? Ehkä. Mutta jos on olemassa vaikka yksikin mahdollisuus sadasta, niin sellaisen mahdollisuuden toteuttamisyritys olisi kuitenkin sen arvoisen, että se kannattaisi tehdä.

Mitä hyötyä olisi tästä „kompromissista” molemmille „sopimuspuolille”, t.s. yhtäältä bolshevikeille, toisaalta eserrien ja menshevikkien liittoutumalle? Elleivät *molemmat* puolet hyödy mitään, niin kompromissi on todettava mahdottomaksi, eikä siitä silloin kannata puhua. Niin vaikea kuin tämä kompromissi nyt onkin (heinä- ja elokuun jälkeen, näiden kahden kuukauden jälkeen, jotka vastaavat kahta vuosikymmentä uneliasta „rauhan” aikaa), minusta näyttää, että on olemassa yksi vähäinen mahdollisuus sen toteutumiseksi, ja sen mahdollisuuden on luonut eserrien ja menshevikkien päätös olla menemättä hallitukseen yhdessä kadettien kanssa.

Bolshevikit hyötyisivät sikäli, että he saisivat tilaisuuden harjoittaa aivan vapaasti agitaatiotyötä omien katsomustensa puolesta ja hankkia vaikutusvaltaa Neuvostoissa todella täydellisen kansanvaltaisuuden oloissa. Sanoissa „kaikki” tunnustavat nyt, että tällainen vapaus bolshevikeilla on. Todellisuudessa se on *mahdoton*, kun vallassa on porvarillinen hallitus tai hallitus, johon porvaristo osallistuu, mikä muu hallitus tahansa paitsi neuvostohallitus. Neuvostohallituksen aikana tuollainen vapaus olisi *mahdollinen* (emme sano: varmasti taattu, mutta kuitenkin mahdollinen). Sellaisen mahdollisuuden vuoksi näin vaikeana aikana pitäisi tehdä kompromissi nykyhetken neuvostolaisen enemmistön kanssa. Todellisen demokratian vallitessa *meidän* ei tarvitse mitään pelätä, sillä elämä on meidän puolellamme, ja yksinpä meille vihamielisten eserrä- ja menshevikkipuolueiden sisällä ilmenevien virtausten kehityskulkukin todistaa meidän olevan oikeassa.

Menshevikit ja eserrät hyötyisivät sikäli, että he saisivat heti täydet mahdollisuudet *oman* liittoutumansa ohjelman toteuttamiseen nojautumalla ilmeiseen kansanvaltaenemistöön ja turvattuun itselleen Neuvostoissa oman enemmistönsä „rauhanomaisen” hyväksikäytön.

Tietenkin tuosta liittoutumasta, joka on epäyhdenlaatuinen siksi, että se on liittoutuma, kuin myös siksi, että pikkuporvarillinen demokraattinen aines on *aina* vähemmän yhdenlaatuista kuin porvaristo tai proletariaatti, tuosta liittoutumasta kajahtaisi kuuluville kaiketi kaksi ääntä.

Toinen ääni sanoisi: meillä ei ole lainkaan sama tie bolshevikkien kanssa, vallankumouksellisen proletariaatin

kanssa. Se tulee joka tapauksessa vaatimaan kohtuuttomia ja houkuttelee talonpoikaisköyhälistön demagogisesti mukaansa. Se tulee vaatimaan rauhaa ja välien katkaisemista liittolaisiin. Sellainen on mahdotonta. Porvaristo on meitä lähempänä ja sen kanssa on varmempaa, emmehan me ole eronneet toisistamme, vaan ainoastaan *riitaantuneet* joksikin aikaa, ja siihenkin oli syynä pelkkä Kornilovin välikohtaus. Vähänkös sitä riidellään — ja lepytään. Sitä paitsi bolshevikit eivät tee meille kerrassaan mitään „myönnytyksiä”, sillä heidän taholtaan tulevat kapinayritykset ovat kuitenkin tuomitut epäonnistumaan samoin kuin Kommuuni vuonna 1871.

Toinen ääni sanoi: viittaus Kommuuniin on kovin pinta-puolinen ja jopa typerä, sillä ensiksikin bolshevikit ovat sentään oppineet yhtä ja toista vuoden 1871 jälkeen, he eivät jättäisi ottamatta pankkia omiin käsiinsä, he eivät kieltäytyisi hyökkäämästä Versailles'ia vastaan; ja tällaisissa olosuhteissa olisi Kommuunikin voinut voittaa. Sitä paitsi Kommuuni ei kyennyt heti antamaan kansalle sitä, mitä bolshevikit kykenevät antamaan, jos he pääsevät valtaan, nimittäin: maata talonpojille, viipymättömän rauhantarjouksen, tuotannon todellisen valvonnan, vilpittömän rauhan ukrainalaisten, suomenmaalaisien y.m. kanssa. Bolshevikeilla on, karkeasti sanoen, kymmenkertaisesti enemmän „valtteja” käsissään kuin oli Kommuunilla. Ja toiseksi Kommuuni merkitsee sentään raskasta kansalais-sotaa, rauhanomaisen kulttuurikehityksen pysähtymistä pitkäksi aikaa sen jälkeen, helpotuksia kaikenkarvaisten Mac Mahonien ja Kornilovien operaatioille ja vehkeilylle, ja sellaiset operaatiot uhkaavat koko meidän porvarillista yhteiskuntaamme. Onko järkevää antautua alttiiksi Kommuunin uhalle?

Kommuuni taas on Venäjällä kiertämätön, ellemme me ota valtaa käsiimme, jos asiat jäävät yhtä rempalleen kuin ne ovat olleet toukokuun 6 ja elokuun 31 päivän välisenä aikana. Jokainen vallankumouksellinen työläinen ja sotamies alkaa välttämättä ajatella Kommuunia, alkaa uskoa siihen, tekee välttämättä yrityksen sen toteuttamiseksi pohdiskellen: kansa joutuu perikatoon, sota, nälänhätä, talouden rappio leviävät yhä laajemmalle. Vain Kommuuni pelastaa. Uhratkaamme henkemme, kuolkaamme kaikki, mutta toteuttakaamme Kommuuni. Tällaiset ajatukset ovat

työläisten keskuudessa kiertämättömiä, eikä Kommuunia kyetä nyt voittamaan yhtä helposti kuin vuonna 1871. Venäläisellä Kommuunilla tulee olemaan kaikkialla maailmassa 100 kertaa voimakkaampia liittolaisia kuin vuonna 1871... Onko meidän järkevää antautua alttiiksi Kommuunin uhalle? En voi myöskään hyväksyä sitä, että bolshevikit eivät oikeastaan anna meille mitään kompromissillaan. Sillä kaikkien sivistysmaiden sivistyneet ministerit pitävät suuressa arvossa jokaista, jopa vähäistäkin sopimusta proletariaatin kanssa sodan aikana. Ja hyvin suuressa arvossa pitävätkin. Vaikka hehän ovat toimenmiehiä, aitoja ministereitä. Bolshevikit taas voimistuvat sangen nopeasti vainotoimenpiteistä huolimatta, lehdistönsä heikkoudesta huolimatta... Onko meidän järkevää antautua alttiiksi Kommuunin uhalle?

Meillä on turvattu enemmistö, talonpoikaisköyhälistön heräämiseen on vielä melko pitkälti, meillä on kylliksi aikaa. En usko, että talonpoikaisessa maassa enemmistö lähtisi seuraamaan äärimmäisyyssaineksia. Ja kapina ilmeistä enemmistöä vastaan on tosidemokraattisessa tasavallassa mahdottomuus. Näin sanoisi toinen ääni.

Löytynee kolmaskin ääni, joidenkin Martovin tai Spiridonovan kannattajien keskuudesta, joka sanoo: minua suuttuttaa, „toverit”, että pohtiessanne kysymystä Kommuunista ja sen mahdollisuudesta te kumpikin asetutte epäröimättä sen vastustajien puolelle. Yksi yhdessä, toinen toisessa muodossa, mutta molemmat olette Kommuunin kukistajien puolella. En lähde agitoimaan Kommuunin puolesta, en voi luvata etukäteen, että tulen taistelemaan sen riveissä, kuten tulee tekemään jokainen bolshevikki, mutta minun on kuitenkin sanottava, että *jos* Kommuuni *vastoin* minun ponnistuksiani syntyy, niin rupean auttamaan pikemminkin sen puolustajia kuin sen vastustajia...

Erimielisyyksiä on „liittoutumassa” paljon ja se on kiertämätöntä, sillä pikkuporvarillisten demokraattien joukossa on edustettuna suunnaton paljous eri vivahteita, ministeristöön osallistumista täydellisesti kannattavasta ehtaporvarista aina puolikerjäläiseen, joka ei vielä oikein kykene siirtymään proletaarin kannalle. Ja millaiseksi näiden erimielisyyksien yhteistulos on milläkin hetkellä muodostuva — sitä ei kukaan tiedä.

* * *

Edelliset rivit on kirjoitettu perjantaina, syyskuun 1 päivänä, mutta satunnaisista syistä (Kerenskin aikana, tulee historia sanomaan, eivät kaikki bolshevikit nauttineet vapaata asuinpaikan valitsemisoikeutta) ne eivät ehtineet toimitukseen samana päivänä. Ja luettuani nyt lauantaist ja tämämpäiväiset, sunnuntaiset lehdet sanon itselleni: taitaapa olla niin, että kompromissitarjous on jo myöhästynyt. Näyttää siltä, että ne muutamat päivät, joiden kuluessa rauhanomainen kehitys *vielä* oli mahdollinen, ovat *myös* menneet. Niin, kaikesta näkyy, että ne ovat jo menneet ⁸⁵. Oli miten hyvänsä, Kerenski lähtee sekä eserrien *puolueesta* että eserrien *luota* ja lujittaa asemansa porvarien avulla *ilman* eserriä, heidän toimetttömyytensä ansiosta... Niin, kaikesta näkyy, että ne päivät, jolloin rauhanomaisen kehityksen tie kävi sattumalta mahdolliseksi, ovat *jo* ohi. Ei jää muuta neuvoa kuin lähettää nämä muistiinpanot toimitukselle ja pyytää otsikoimaan ne näin: „Myöhästyneitä mietteitä”... toisinaan on ehkä kiinnostavaa tutustua myöhästyneisiin.

Kirjoitettu syyskuun 1—3 (14—16) pnä 1917

*Julkaistu syyskuun 19 (6) pnä 1917
„Rabotshi Putj” lehden 3. numerossa
Allekirjoitus: N. L e n i n*

*Julkaistaan lehden
tekstiin mukaan*